

Noord-Drenthe, waar geluk nog heel gewoon is

Zelf wisten ze het al, maar nu is het ook officieel vastgesteld: Noord-Drenten zijn gelukkig en tevreden. Voor de tweede keer op rij is de regio tussen de steden Groningen en Assen volgens de Brede Welvaartsindicator de gelukkigste van Nederland. Wat is het geheim?

TEKST: KARIN SITALSING ILLUSTRATIE: GEMMA PAUWELS

Echt heel warm is het niet, op deze zomerochtend, maar dat houdt de echte bikkes niet tegen. Fanatiek trekken ze baantjes in het zomerbad van Peize. Het bad ligt er puik bij. Kleedruimtes, een pierenbadje, een 'saloon' voor koffie en ijsjes. Geschilderde borden in felle kleuren. Hier pesten wij niet, staat er op een teje.

Als het aan de toenmalige gemeente Peize had gelegen, was het zwembad er niet meer geweest. In 1989 dreigde sluiting wegens bezuinigingen. Dan regelen we het zelf wel, zei een groep bewoners, en aldus geschiedde. Met de slogan 'Als u zorgt dat wij vóór 1 mei binnen zijn, zorgen wij dat u na 1 mei buiten zwemt', startte de abonnementenverkoop, en zo gaat het nog steeds, elk jaar weer. Voig jaar trokken er 30.000 zwemmers baantjes in Peize.

Trots laat voorzitter Wim Stroetinga de vier warmtepompen op het dak van het ketelhuis zien. Die halen warmte uit de lucht en via de installatie in de machinekamer wordt daarmee het water verwarmd. Compleet gasloos, vertelt hij - als eerste zwembad van Nederland.

Sociale contacten

De gemiddelde bewoner van Peize zit er ook figuurlijk warm bij. Maar dat is niet de enige graadmeter van de Brede Welvaartsindicator. Die kijkt ook naar tien andere factoren die ons welzijn bepalen, zoals prettig wonen en goed onderwijs. Tot voor kort werden die aspecten niet meegenomen bij het bepalen van de Nederlandse welvaart. Dat moest anders, bedacht Rabobank, en ontwik-

kelde in 2016 samen met de Universiteit Utrecht de Brede Welvaartsindicator (BWI), om zo de welvaart in Nederland beter te kunnen meten (zie kader).

De idylle van het buitenleven

Van alle elf indicatoren waaruit de BWI bestaat, scoort Noord-Drenthe alleen op sociale contacten onder het landelijk gemiddelde, en dan ook maar net - met 1 procent. Verder ligt alles hoger, met de grootste uitschieters voor woontevredenheid en veiligheid. Op die beide punten scoort Noord-Drenthe 10 procent hoger dan landelijk. Voor het algehele brede welvaartsgevoel krijgt het gebied een 7,1 - landelijk is dit een 6,6.

Wie zijn al die gelukkige, tevreden Noord-Drenten? Voornamelijk hoogopgeleiden met een goede baan, veelal in de stad Groningen, aan de Rijksuniversiteit Groningen bijvoorbeeld, of in het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG). Voor dat hoogopgeleide werk krijgen ze een passend salaris waarvan ze een riante woning kochten in bijvoorbeeld Eelde, Paterswolde, Roden, Vries of Peize.

Maar wacht, op het platteland heb je toch krimp en verdwijnende voorzieningen? Klopt, maar hier is dat geen probleem, want de steden Groningen en Assen liggen om de hoek. Eigenlijk, zou je kunnen zeggen, heeft Noord-Drenthe het beste van beide werelden: de luxe en de idylle van het buitenleven - schone lucht, veel groen, weinig ►►



DE CIJFERS IN DE ILLUSTRATIE ZIJN LANDELIJKE RAPPORTCIJFERS UIT DE BREDE WELVAARTSINDICATOR



Vorige



Index



Deel



Zoom



Volgende



DE CIJFERS IN DE ILLUSTRATIE ZIJN LANDELIJKE
RAPPORTCIJFERS UIT DE BREDE WELVAARTSINDICATOR

criminaliteit, veel gemeenschapszin - en bioscopen, schouwburg en restaurants binnen handbereik. Wat maakt gelukkig? Op de eerste plaats persoonlijk geluk, zegt Jouke van Dijk, hoogleraar regionale arbeidsmarktontwikkeling aan de RUG. Een partner, een gezin, en dat iedereen gezond is. Daarnaast spelen economische variabelen mee, zoals geldproblemen en werkloosheid. De kwestie van het persoonlijk geluk speelt natuurlijk ook in Noord-Drenthe, maar financiële problemen en werkloosheid minder. Geld maakt niet per se gelukkig, maar het niet hebben ervan brengt wel zorgen met zich mee. Met geld kun je geen gezondheid kopen, maar wel een dure behandeling betalen, of een betere rolstoel, of meer hulp.

Leven naar eigen inzicht inrichten
Nee, zegt Marja Janssens, de uitkomsten verrassen haar geenszins. Janssens is onderzoeker bij Trendbureau Drenthe, onderdeel van CMO Stamm, dat eveneens de leefbaarheid in de provincie onderzoekt, op basis van ruim tweeduizend Drenten. Ook in dat onderzoek scoort Noord-Drenthe het hoogst. Mensen met een hogere opleiding, een

dito inkomen en een goede gezondheid zijn doorgaans positiever dan mensen met een minder gunstige uitgangspositie. Volgens Janssens onderzoek komt dit onder meer door de mogelijkheden die deze mensen hebben (en ook zo ervaren) om hun leven naar eigen inzicht in te richten. Door, bijvoorbeeld, zelf hun dorpszwembad te gaan exploiteren.

Wat er nog meer uit komt het verdwijnen van voorzieningen hoeft op zich geen grote gevolgen te hebben voor de leefbaarheid. Wel moeten voorzieningen bereikbaar zijn. Gemiddeld wonen Drenten (dus alle Drenten, niet alleen in het noorden) 1,7 kilometer van een huisarts af en 8,9 kilometer van een ziekenhuis. Basisscholen zijn gemiddeld een kilometer weg.

Peize als lichtend voorbeeld

Paradoxaal genoeg kan het nadeel van wegtrekkende voorzieningen ook een voordeel opleveren. Want een gemeenschappelijk doel verbindt, is een dankbare voedingsbodemp voor samenwerken en particuliere initiatieven.

Neem het dorp Een, net als Peize in Noorderveld. Die gemeente had geld noch mensen om uit te zoeken of een multifunctioneel centrum haalbaar was. Prima, zeiden de dorpelings, dan doen we het zelf en uit hun eigen netwerk doken ze geschikte mensen op. Er kwam een nieuw centrum, compleet met nieuwe school, gymzaal, jeugdsoos en kinderopvang. Het dorp had twee scholen die er slecht voor stonden, maar nu gereed zijn. In multifunctionele accommodatie De Schans wordt thans gesjoeld, gedreumes- en peutersport, en elke laatste zondagochtend van de maand, klootgeschoten. Zo fleurde het hele dorp op. Niet dat zo iets in elk dorp zou werken. In Roden zou dit niet kunnen, dat is veel te groot. Peize is



Eigenlijk heeft Noord-Drenthe het beste van beide werelden: vertier en buitenleven

met zijn 4500 inwoners precies klein genoeg', volgens Wim Stroetinga, van het zwembad. Want ja, dingen organiseren en onderhouden kost geld: alleen al de warmtepompen kosten een ton - zonder mensen die wat te besteden hebben, lukt het niet. Connecties zijn dus onontbeerlijk. Zelf werkte Stroetinga jarenlang bij de Kamer van Koophandel. Ook zat hij in de gemeenteraad en is hij voorzitter van de seniorenafdeling van de Commerciële Club Groningen - aan contacten geen gebrek dus. De technische man van Martiniplaza is een kennis, de directeur van GTI Installaties ook, en zo pronkt het zwembad nu met een machinekamer waar je u tegen zegt. Begin dit jaar toog een delegatie van het ministerie van Binnenlandse Zaken noordwaarts om het te komen bekijken: Peize als lichtend voorbeeld.

Goed naar jezelf kijken

Is het denkbaar dat tevredenheid ook iets met een volksraad te maken heeft? Dat Noorderlingen gewoon minder zeuren? Janssens lacht. 'Dan zou het hele Noorden hoger scoren dan het landelijk gemiddelde en dat is niet zo. Zuid-Oost-Drenthe zit lager, Groningen ook. Bovendien: factoren als een gevoel van veilig- of tevredenheid zijn weliswaar subjectief maar daar staan feiten tegenover die wel meetbaar zijn, zoals werkgelegenheid, criminaliteit en opleidingsniveau.'

De Brede Welvaartsindicator (BWI)

De Brede Welvaartsindicator (BWI), een samenwerkingsproject van Rabobank en Universiteit Utrecht, meet de welvaart in Nederland aan de hand van inkomen, werk, onderwijs, gezondheid, balans tussen werk en privé, sociale contacten, maatschappelijke betrokkenheid, subjectief welzijn, woontevredenheid, veiligheid en milieu. Op nagenoeg alle punten scoort Noord-Drenthe hoger dan de rest van Nederland. Trendbureau Drenthe komt tot dezelfde conclusie.

Kunnen regio's iets van elkaar leren? Er lopen aardig wat onderzoekers, zegt Janssens, waarbij vertegenwoordigers van gebieden bij elkaar op werkbezoek gaan.

Momenteel hebben verschillende regio's een Regiodeel met het Rijk: de rijksoverheid investeert in totaal bijna een miljard euro om samen met regio's specifieke problemen op te lossen. Zo heeft Groningen het 'Nationaal Programma Groningen' en kwamen Marco Pastors en Wim Deetman laatst vertellen hoe ze het in Rotterdam-Zuid hebben aangepakt. Janssens: 'Ze hebben daar bijvoorbeeld enorm gelobbyd bij het bedrijfsleven, gezegd: wij zorgen voor opleidingen, maar dan willen we de garantie dat jullie die mensen ook gaan aannemen. Dat is een heel praktische manier om werkloosheid aan te pakken.'

Begin, zegt ze, met goed naar jezelf kijken: wat voor regio zijn we, wat zijn onze opdrachten, wat de mogelijkheden, wat de kansen? 'Daar heb je een lange adem voor nodig en het is zeker niet altijd eenvoudig.'

Verder, zegt ze, zijn niet alle regio's vergelijkbaar en aan één ding is nu eenmaal niets te veranderen: de ligging. Een grote industriestad zal nooit een landelijk gebied worden waar je voor drie ton een riante woning hebt in het groen. Delfzijl Oost-Groningen, het wordt nooit Peize of Roden.

Stroetinga snapt als geen ander de hoge score van de regio, vertelt hij aan de rand van het zwembad. De Onlanden zijn om de hoek, je zit hier midden in de natuur, en met een half uurtje fietsen sta je in de Stad. Waarom zou je in Groningen-Zuid tweedonder-een-kap gaan wonen als het hier vrijstaand kan? 'Ik ben natuurlijk niet objectief. Maar ik ga hier nooit meer weg.'



Vorige



Index



Deel



Zoom



Volgende